

FİNANSMAN GİDERLERİNİN YANSITILMASINDA KDV UYGULAMASI

VAT IMPLEMENTATION OF FINANCE EXPENDITURES

Hüseyin UÇAR*

ÖZ

İşletmelerin sürekliliği kavramı, işletmelerin kapatılma amacıyla değil kuruluş sözleşmelerinde aksi bir hüküm yoksa sonsuz bir süre için kurulduğunu gösterir. Dolayısıyla işletmeler için sürdürülebilir bir ticari hayat mecbur kılınmaktadır. İşletmeler, ticari hayat için gerekli olan sermaye desteğini ise ya kendi bünyesinden ya başka işletmelerden ya da bu alanda hizmet veren kurumlardan sağlamaktadır. İşletmelerin kendi bünyesinden sağladıkları finans kaynakları, KDV yönünden herhangi bir hususu barındırmazken başka işletmelerden borç olarak alınan finans kaynağı ise KDV kapsamında finansman temini hizmetini ihtiva eder ve faiz tutarları üzerinden vergi hesaplanmasını gerektirir. Diğer taraftan yurt içi ya da yurt dışı finans kuruluşlarından alınan krediler ise katma değer vergisinden istisna olmakla beraber herhangi bir vergi hesaplanmasını gerektirmemektedir. Ancak bir işletmenin

ABSTRACT

The concept of continuity of businesses indicates that companies are established for an everlasting period of time unless there is no provision in the establishment contracts, in other words not for the purpose of closing. Therefore, a sustainable commercial life for enterprises is obliged. Businesses provide the capital support required for commercial life either from within its own entity or from other entities or from the institutions that serve it. Whereas the financial resources provided by the enterprises from their own sources do not include any aspect of VAT, the financial source borrowed from other enterprises includes VAT and tax should be assessed on the interest amounts. On the other hand, credits received from domestic or foreign financial institutions do not require any tax assessment since credits are exempt from value added tax. However, if a

---

* Vergi Müfettiş Yardımcısı

M.G.T.: 21.07.2017 / M.K.T.: 19.09.2017

herhangi bir finans kuruluşundan kredi çekip bu krediyi aynı şartlarla başka bir işletmeye kullan-dırması, finansman temini işlemlerinde masraf aktarımını doğurmaktadır. Bu durum KDV'nin konusuna girmemekte olup ilgili giderler yansıtma faturası ile karşı tarafa aynen aktarılır. Ancak ilgili masraf tutarları üzerine herhangi bir tutar ya da oranda ek bir bedel koyulursa bu fark için genel oranda KDV hesaplanması gerekecektir.

Anahtar Kelimeler: KDV, Finansman Temini, Masraf Aktarımı, Masraf Yansıtması.

company withdraws a loan from any financial institution and extends the credit to another business under the same conditions, it leads to the transfer of expenses in the funding transaction. In this VAT is not assessed and the related costs are transferred to the opposite side with the reflection bill. However, if an amount or an additional amount is added to the related cost amounts, it will be necessary to calculate the VAT in general.

Keywords: VAT, financial supply, transfer of expenses, reflection of expenses

1- GİRİŞ

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun 11'inci maddesinde tanımı yapılan ve müteakip maddelerinde diğer hususları ele alınan ticari işletme, gelir elde etme hedefi üzerine kurulur ve bu hedefe ulaşmak için harcamalar yapar. İşletmenin uhdesinde kalan bu harcamalar iki şekilde karşılanabilmektedir. Bunlardan birincisi mükellefin kendi birikimi ya da kazancı vasıtası ile harcamaların idame ettirilmesi, ikincisi ise başka kişi ya da kurumlardan sağlanacak finansman kaynağı doğrultusunda bu harcamaların üstesinden gelinmesidir. Ancak yaygınlaşan ticari ilişkiler ile beraber yasal ve ekonomik nedenler, işletmelerin kar amacı gütmeyeceği, ekonomik fayda sağlamayan harcamaları da yapmalarına neden olur. Bu harcamalardan birisi de başka bir işletmeye finansman temini hasebiyle yüklenen giderlerdir. Her işletmenin aynı mali tablolara ve mali güce sahip olmaması mali yönden daha düşük profile sahip olan işletmelerin kredi veya benzeri borçlanma kanallarını kullanmasını olumsuz etkilemektedir. Çünkü finansör kişiler ya da kurumlar, karşılaşılabilecekleri riskleri minimize etmek adına bazı şartlar öne sürerler veya belirleyecekleri kriterlere göre sağlayabilecekleri finansman bedellerinin üst sınırını çizerler. Bu gibi durumlarda daha güçlü yapıya ve mali güce sahip olan işletmeler, ilişki halinde oldukları ya da yönetiminde söz sahibi buldukları işletmeler adına ihtiyaç olunan finansmanı sağlayabilmektedirler. Bu süreçte yapılmış olan giderlerin durumu da önem kazanmaktadır. Çünkü harcamaların, asıl yükümlüsü tarafından gider yazılabilmesi hem bir haktır hem de vergi kanunları açısından uyulması gereken bir kuraldır. Ancak KDV'nin diğer vergilerden ayrılmasındaki en önemli kıstas olan indirim mekanizması, bu aşamada sekteye uğrar. Çünkü harcamayı yapan ile harcamanın asıl yükümlüsü aynı kişi değildir. Bu nedenle de mükellefin faaliyet konusuna dâhil olmayan ya da faaliyeti için gerekli bulunmayan bir harcamanın varoluşu ve mükellef tarafından bu harcama yapılırken kar amacı güdülmemesi aktarım sorununu doğurmaktadır. Bu çelişkiler karşısında mükelleflerin ilgili aktarımın nasıl yapılacağı, ilgili KDV tutarlarının nasıl kaydedileceği, aktarımı teşkil eden faturanın nasıl düzenleneceği gibi tereddütler yaşaması da doğaldır. Çünkü bu konulara yönelik birincil vergi mevzuatı kaynakları kapsamında bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak idare ikincil mevzuat kaynaklarında bu konuyu ele almış ve verdiği özetler ile bu soruna ışık tutmaya çalışmıştır. Bu makalede de idarenin vermiş olduğu bu özetler ışığında finansman temini işlemlerinde masraf aktarımının KDV karşısındaki durumu ele alınacaktır.

2- FİNANSMAN GİDERLERİNİN YANSITILMASI

2.1- Finansman Gideri

Finans; herhangi bir harcama için ihtiyaç duyulan paranın uygun koşullarda temin edilmesi ve verimli bir şekilde kullanılmasıyla ilgili faaliyetlerin tamamına verilen isimdir. Tanımdan anlaşılacağı gibi sadece bir harcamanın fonlanması değil aynı zamanda temin edilen paranın etkin bir biçimde kullanılmasını da kapsar. İşletme faaliyetlerinin aksamadan yürütülebilmesi amacıyla borçlanılan tutarlarla ilgili faiz, kur farkları, komisyon ve benzeri giderler ise finansman gideri olarak adlandırılır.

2.2- Grup Şirketleri Arasındaki Finansman Temini

6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu ile günümüz iş dünyasının yeni tanıştığı kavramlardan birisi olan şirketler topluluğu, Kanun'un 195'inci ve müteakip maddelerinde ele alınmıştır. Ticari hayatta holding veya grup şirketleri olarak adlandırılan bu yapılanma artık kanuni bir tabir olan şirketler topluluğu olarak anılacaktır.

Grup şirketleri ya da holdingler riskin dağıtılması, yönetimde etkinlik, fon temininin kolay finanse edilmesi, rekabet gücünü azaltma, tasarruf gibi amaçlar doğrultusunda kurulurlar ve bu amaçlar doğrultusunda faaliyetlerini sürdürürler. Diğer taraftan grup şirketlerini koordine eden ana şirket ise bağlı şirketler arasındaki nakit fazlasının denetimini sağlayarak bu fazlalığı nakde gereksinim duyan diğer bağlı şirketlere finanse eder.

3065 sayılı KDV Kanununun 1'inci maddesinde, Türkiye'deki ticari, sınai, zirai ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerle beraber her türlü mal ve hizmet ithalatının KDV'nin konusunu teşkil ettiği belirtilmiştir. Mezkûr Kanun'un 2'nci maddesinde teslim, 3'üncü maddesinde ise teslim sayılan haller ele alındıktan sonra KDV'nin konusunu teşkil eden işlemlerden ikincisi olarak sayılan hizmet kavramının tanımı ise Kanun'un 4'üncü maddesinde "*Hizmet, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemlerdir.*" şeklinde yapılmıştır. Kanun'un 6'ncı maddesinde ise malların teslim anında Türkiye'de bulunması ile hizmetin Türkiye'de yapılması ya da hizmet yurt dışında ifa edilmiş olsa bile hizmetten Türkiye'de yararlanılması hususlarının, işlemlerin Türkiye'de yapılmış sayılması için yeterli olacağı hükme bağlanmıştır. Bu mevzuat hükümlerinden hareketle, bir işlem üzerinden KDV hesaplanması için işlemin öncelikle verginin konusuna girmesi gerekmektedir. Verginin konusunu teşkil etmeyen bir işlem hakkında KDV değerlendirmesi yapmak uygun olmayacaktır.

Grup şirketleri arasındaki finansman temini işlemleri, KDV Kanunu'nun 4'üncü maddesinde tanımlı "*Teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemlerdir.*" şeklinde yapılan hizmet kavramının içerisine girmektedir. Çünkü bağlı şirketlerden herhangi birinin nakit fazlalıklarını diğer bağlı şirkete ya da grup şirketleri içerisinde yer almayan herhangi bir kişi veya kuruma kullandırması finansman temini hizmetinden farklı bir şey değildir. Bu hizmet sonucunda faiz, komisyon gibi her ne suretle olursa olsun alınan bedeller KDV'ye tabidir. Çünkü Kanun'un 20'nci maddesinde matrahın tanımı yapılmış, 24'üncü maddesinde ise matraha dâhil olan unsurlar sayılırken maddenin c bendinde faizin bu unsurlardan birisi olduğu hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla grup şirketleri arasında gerçekleştirilen kredi temini işlemleri, verginin konusunu teşkil etmekte ve düzenlenecek olan faiz tutarlarını da içeren faturada KDV hesaplamayı kaçınılmaz kılmaktadır. Çünkü bu işlem bir masraf aktarımı değil aksine finansman temini hizmetidir. Bu hizmet aşamasında KDV'nin hesaplanmaması da bir vergi kaybına neden olacaktır. Diğer taraftan bu işlemlerin bir vergi planlaması aracı haline

getirilip getirilmediği de önem arz etmektedir. Bağlı şirketler arasındaki kredilerin faiz ve masraflarının aktarımı bir taraftan hesaplanan KDV oluştururken diğer taraftan da aktarım yapıldığı bağlı şirket açısından KDV'nin indirim konusu olmasına sebebiyet verecektir. Bağlı şirketlerden indirilecek KDV'si fazla olan, hesaplanan KDV'si fazla olan diğer bir bağlı şirkete fatura düzenleyerek karşı tarafın ödenecek KDV'sini azaltabileceği gibi devreden KDV çıkmasına da vesile olabilecektir. Bu aşamada da aktarım bir vergi planlaması aracı olarak kullanılabilir.¹ Bunlarla birlikte, grup şirketlerinin kendi aralarında gerçekleştirdikleri finansman temini hizmetlerinin 1 Seri No'lu Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtım Hakkında Genel Tebliğ'e göre de ele alınması gerekecektir. Bahsi geçen Tebliğde, grup içi hizmetlerle ilgili olarak;

- Hizmetin fiilen sağlanıp sağlanmadığı,
- Hizmeti alan şirket/şirketlerin söz konusu hizmete ihtiyacı olup olmadığı,
- Hizmetin alınmış olması halinde hizmet bedelinin emsallere uygunluk ilkesine uygun olup olmadığı hususlarına dikkat edilmesi gerektiği açıklanmıştır. Dolayısıyla bu hükme aykırı hareket etmek, aykırı hareket eden grup şirketleri kapsamında vergi tarhiyatını doğuracaktır.

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı, grup şirketlerin kendi aralarındaki finansman temini işlemleri ile ilgili vermiş olduğu özeldir:²

"Şirketiniz kaynaklarından bağlı şirketlerinize veya iştiraklerinize faiz ve komisyon uygulanarak gerçekleştirilen ve yukarıda BSMV ye tabi bulunmadığı belirtilen borç verme işlemi KDV ye tabi olup, bu işlemin karşılığını teşkil eden faiz ve komisyon toplamı üzerinden KDV hesaplanması gerekmektedir." şeklinde görüş bildirmiştir. Bu özeldire istinaden vergi idaresi, grup şirketlerinin kendi aralarındaki finansman temini işlemlerinin hizmet olduğu ve bu nedenle KDV hesaplanması gerektiği, bir masraf aktarımı işleminden söz edilemeyeceği yönündeki görüşümüzü teyit etmektedir.

2.3- Yurt İçi ve Yurt Dışı Finans Kurumlarından Gerçekleştirilen Finansman Temini

İşletmelerin finansman ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri kurumlardan birisi de yurt içindeki yerleşik banka ve benzeri finansman kurumlarıdır. Bu banka ve benzeri kurumlar tarafından işletmelere verilen finansman temini hizmeti çalışmanın 2.2. bölümünde yapılan açıklamalar kapsamında KDV'nin konusuna girmektedir. Ancak KDV Kanunu'nun 17/4-e maddesinde hüküm altına alındığı üzere bu finansman temini hizmeti vergiden istisna tutulmuştur. İlgili madde hükmünde, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) kapsamına giren işlemler için KDV hesaplanmayacağı dile getirilmiştir. Ancak krediyi kendi adına alıp bağlı ya da başka bir şirkete aktaran işletme, aktarımı yaptığı şirketin vekili veya temsilcisi gibi davranmaktan öte gitmemektedir. Dolayısıyla da bu işlem tipik bir masraf aktarımıdır.

İlgili kredi için ödenen faiz, komisyon veya BSMV gibi zorunlu harcamalarının aktarılması işleminde herhangi bir katma değer söz konusu değildir. Karşı tarafa yapılacak olan aktarım, harcama işleminin aslına tabi olacağından ve aracı firma üstlendiği kredi harcamaları için KDV ödemediğinden bahisle aktarım esnasında vergi hesaplamayı gerektirecek herhangi bir işlem doğmayacaktır. Dolayısıyla herhangi bir hizmet mevcut olmadığı için KDV hesaplanmasını gerektirecek bir husus da mevcut

¹ Bülent Şişman, (2002). "Kredi Aktarmalarında KDV Hesaplatılması Nasıl Vergi Planlama Aracı Haline Geldi", Yaklaşım 118, (2002): 83

² Ankara Vergi Dairesi Başkanlığının 30.12.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.06.17.01-KDV-1-2010-14017-18-1198 sayılı özeldir

değildir. Böyle bir durumla karşılaşılması durumunda yapılması gereken; harcamayı yapanın, kendi uhdesinde kalan harcama tutarını düzenleyeceği bir yansıtma faturası ile karşı tarafa aynen aktarmasıdır. Bu tutara ilave olarak faiz, komisyon, hizmet vb. isim altında ek bir bedel alırsa bu bedel üzerinden genel oranda KDV hesaplanmalıdır. Çünkü bu bedelin, ifa edilen aracılık hizmetine karşılık olarak alınan tutar olarak nitelendirilmesi gerekmektedir. Konu ile alakalı olarak Gelir İdaresi Başkanlığının vermiş olduğu özeltede,³ bankadan kullanılan kredilerin tamamının veya bir kısmının aynı şartlarla grup şirketine kullandırılması durumunda KDV ve kurumlar vergisi uygulaması bakımında şu hususlara değinilmiştir;

“... şirketinizin bankadan temin ettiği kredinin bir kısmını veya tamamını grup firmalarına birebir aktarması işlemi KDV'ye tabi olmayacak, ancak söz konusu işleme ilişkin olarak komisyon ve benzer adlar altında herhangi bir bedel alınması durumunda bu tutarlar üzerinden KDV hesaplanacaktır.”

Yurt dışında yerleşik bir banka veya benzeri finans kurumundan temin edilen kredilere ilişkin ödenen faizler BSMV'nin konusuna girmemektedir. Ayrıca 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununda yer alan BSMV için sorumlu sıfatıyla beyanname verilmesine dair bir düzenleme de mevcut değildir. Dolayısıyla yurt dışından temin edilen krediler için ödenen faizleri BSMV kapsamına alıp krediyi alan Türkiye'deki işletmeyi ise bu verginin ödenmesinden sorumlu tutmak mümkün olmayacaktır. Diğer taraftan KDV Kanunu'nun 17/4-e maddesinde BSMV kapsamına giren işlemlerin KDV'den istisna olduğu görülmektedir. Bu madde metninde BSMV kapsamında olmayan işlemlerle alakalı bir hüküm yer almamaktadır. Bu nedenle yurt dışındaki bir banka veya benzeri finans kurumundan temin edilen kredilerin KDV'ye tabi olduğu, bu işlem için alınan bedel üzerinden KDV hesaplanması gerektiği düşünülebilir. Ancak Kanun'un 16/1-a maddesinde KDV Kanunu'na göre teslimleri vergiden istisna edilen mal ve hizmetlerin ithalinin de istisna tutulacağı hüküm altına alınmıştır. Diğer taraftan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nde konu ile alakalı şu açıklamalara yer verilmiştir:

“KDV Kanunu'na göre teslimleri vergiden istisna edilen mal ve hizmetlerin ithalinin, ithalat istisnasından yararlanacağı hükmü getirilmiş ve aynı mahiyetteki işlemlerin yurt içinde yapılması veya yurt dışından ithal edilmesi hallerinde farklı vergi uygulamalarının önüne geçilmiştir.”

Ayrıca Kocaeli Vergi Dairesi Başkanlığının konu ile ilgili olarak vermiş olduğu özeltede;⁴

“...Türkiye'de BSMV kapsamına giren ve Kanun'un 17/4-e maddesine göre KDV'den istisna olan kredilerin, bu kapsamda yurt dışından temini de KDV'den istisna olacaktır. Bu kapsamda olmayan krediler ise Kanun'un 1/2 nci maddesine göre KDV'ye tabi tutulacak kredilere ilişkin faiz ödemeleri üzerinden hesaplanacak KDV firmanız tarafından sorumlu sıfatıyla 2 No.lu KDV beyannamesinde beyan edilerek ödenecektir.”

Yukarıda bahsedilen özeltede de görüleceği üzere, vergi idaresi yurt içi ve yurt dışı kredi temin işlemleri arasında bir farklılığın olmadığı vurgulamaktadır. Dolayısıyla yurt dışı finans kurumlarından temin edilen krediler için de KDV Kanunu'nun 17/4-e maddesi hükmü geçerlidir. Sonuç olarak yurt içi finans kurumlarından temin edilen kredilerin masraflarının aktarımı için geçerli olan bütün hususlar, yurt dışı finans kurumlarından temin edilen kredilerin masraflarının aktarımı için de geçerli olacaktır.

³ Gelir İdaresi Başkanlığının 23.08.2011 tarih ve B.07.1.GİB.0.06.49-010.01-16 sayılı özeltesi

⁴ Kocaeli Vergi Dairesi Başkanlığının 26.08.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.41.15.01-KVK-2010/1-121 sayılı özeltesi

2.4- Finansman Temini ile İlgili Kapsamlı Örnek

Bu çalışmada finans temin etmenin farklı yollarından bahsedilerek ilgili işlemler KDV yönünden irdelenmiş bulunmaktadır. Bahsi geçen bu yolları tek bir örnekte toplamanın konuyu daha iyi idrak etmeye yardımcı olacağı açıktır. Bu nedenle aşağıda yer alan ve makalenin konusunu teşkil eden ihtimallerle çeşitlendirilen örnek ile anlatımın kuvvetlendirilmesi amaçlanmıştır.

Örnek: Tam mükellef kurum Eser Holding A.Ş., yine tam mükellef kurum olan Ayaz A.Ş. ve Yağız A.Ş. ile dar mükellef kurum olan Irak mukimi Samarra Şirketinin %100 ortağı olmakla beraber bu şirketleri denetim altında tutan bir yatırım ortaklığıdır.

İhtimal i- Tam mükellef kurum Ayaz A.Ş.'nin yine aynı holding bünyesinde yer alan tam mükellef kurum Yağız A.Ş.'ye kendi öz kaynaklarından finans temin ettiğini varsayarsak; yapılan bu işlemin, makalenin 2.2. bölümünde yer alan vergi mevzuatı kapsamında finans temini hizmetini olduğu anlaşılacaktır. Dolayısıyla Ayaz A.Ş.'nin vermiş olduğu bu hizmet sonucunda hesaplaması gereken faiz tutarları üzerinden genel oranda KDV ihtiva eden bir hizmet faturası düzenlemesi gerekecektir. Bu KDV, Ayaz A.Ş. için "Hesaplanan KDV", Yağız A.Ş. için de "İndirilecek KDV" olarak beyan edilecektir. İlgili faiz tutarları da finans temin eden şirket için gelir olurken diğer şirket ise ilgili faiz tutarlarını yasal defterlerine gider olarak kaydetme hakkına sahip olacaktır. Bununla beraber yine makalenin 2.2. bölümünde açıklandığı üzere emsallere uygunluk ve transfer fiyatlandırması hususlarına dikkat edilmesi gerektiği açıktır.

İhtimal ii- Irak mukimi Samarra Şirketi'nin yine aynı holding bünyesinde yer alan tam mükellef kurum Yağız A.Ş.'ye kendi öz kaynaklarından finans temin ettiğini varsayarsak; yapılan bu işlemin, makalenin 2.2. bölümünde yer alan vergi mevzuatı kapsamında finans temini hizmetini olduğu anlaşılacaktır. Bahsi geçen hizmet, yurt dışında gerçekleşmiş olsa bile hizmetten tam mükellef kurum Yağız A.Ş. Türkiye'de yararlandığı için KDV'nin konusunu teşkil etmektedir. Ancak Samarra Şirketi'nin KDV mükellefi olmaması, Yağız A.Ş. açısından vergi güvenlik müesseselerinden biri olup KDV Kanunu madde 9/1'de yer alan vergi sorumluluğu müessesesinin ortaya çıkmasına vesile olacaktır. Dolayısıyla bir önceki ihtimalde yer alan ve genel oranda hesaplanması gerektiği dile getirilen KDV tutarı, Yağız A.Ş. tarafından sorumlu sıfatı ile tevkif edilmeli, 2 nolu beyanname ile beyan edilmelidir. Bununla beraber yine çalışmanın 2.2. bölümünde açıklandığı üzere emsallere uygunluk ve transfer fiyatlandırması hususlarına dikkat edilmesi gerektiği de açıktır.

İhtimal iii- Tam mükellef kurum Yağız A.Ş.'nin yine tam mükellef kurum olan ve Yağız A.Ş. için ilişkili kişi tanımına girmeyen Rabat Bank'tan kredi çektiğini varsayarsak; yapılan bu işlemi makalenin 2.3. bölümünde yer alan vergi mevzuatı kapsamında değerlendirmek gerekecektir. Yapılan işlem, KDV'nin konusunu teşkil etmekle beraber Gider Vergileri Kanunu'nun 28'inci maddesinde ele alınan BSMV'nin de konusuna girmektedir. Ancak KDV Kanunu'nun 17/4-e maddesinde BSMV'ye tabi olan işlemlerin KDV'den istisna tutulduğu hükmüne yer verilerek bu işlemde KDV hesaplanmayacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla Rabat Bank, Yağız A.Ş.'ye vermiş olduğu finans temini hizmeti neticesinde hak ettiği faiz tutarları üzerinden KDV hesaplamayacak ve beyan etmeyecektir. Rabat Bank'ın Fas mukimi olduğunu varsayarsak da yine makalenin 2.3. bölümünde açıklandığı üzere ilgili işlem KDV'den istisna olacak ve herhangi bir KDV beyanı ya da tevkifatı doğmayacaktır.

İhtimal iv- Tam mükellef kurum Ayaz A.Ş.'nin yine tam mükellef kurum olan ve Ayaz A.Ş. için ilişkili kişi tanımına girmeyen Rabat Bank'tan kredi çektiğini ve bu krediyi Yağız A.Ş.'ye "aynı" şartlarla kısmen/tamamen kullandığını varsayarsak; yapılan bu işlemin makalenin 2.3. bölümünde yer

alan vergi mevzuatı kapsamında değerlendirilmesi sonucunda finansman temini hizmeti olmadığı anlaşılacaktır. Ayaz A.Ş., bünyesinde bulunduğu grubun şirketi için çektiği kredi nedeniyle örneğin üçüncü ihtimalinde belirtildiği üzere KDV ödemeyecektir. Diğer taraftan Ayaz A.Ş.'nin ödemiş olduğu BSMV, faiz giderleri, harçlar, komisyonlar gibi tutarları "**aynı**" tutarları ihtiva edecek şekilde Yağız A.Ş.'ye yansıtması KDV'nin konusuna girmemektedir. Çünkü ortada herhangi bir finansman temini hizmeti bulunmamaktadır. Yapılan bu işlem tipik bir masraf aktarımıdır. Dolayısıyla Ayaz A.Ş.'nin yapması gereken, yansıtma faturası ile katlandığı bütün masrafları Yağız A.Ş.'ye aktarmaktır. İşlemleri gerçekleştirirken yasal defterlerine gider kaydettiği bütün tutarları Yağız A.Ş.'den tahakkuk ettiği anda gelir olarak kaydetmesi uygun olacaktır.

İhtimal v- Tam mükellef kurum Ayaz A.Ş.'nin yine tam mükellef kurum olan ve Ayaz A.Ş. için ilişkili kişi tanımına girmeyen Rabat Bank'tan kredi çektiğini ve bu krediyi Yağız A.Ş.'ye "**farklı**" şartlarla kısmen/tamamen kullandığını varsayarsak; yapılan bu işlemin makalenin 2.3.bölümünde yer alan vergi mevzuatı kapsamında değerlendirilmesi sonucunda finans temini hizmeti olduğu anlaşılacaktır. Ayaz A.Ş. bünyesinde bulunduğu grubun bir şirketinin kullanması için çektiği kredi nedeniyle örneğin üçüncü ihtimalinde belirtildiği üzere KDV ödemeyecektir. Diğer taraftan Ayaz A.Ş.'nin ödemiş olduğu BSMV, faiz giderleri, harçlar, komisyonlar gibi tutarları "**farklı**" tutarları ihtiva edecek şekilde Yağız A.Ş.'ye yansıtması KDV'nin konusuna girmektedir. Çünkü yapılan bu işlem bir masraf aktarımı değil aksine kar amacı güdülerek gerçekleştirilen bir finansman temini hizmetidir. Dolayısıyla Ayaz A.Ş. kredi için katlandığı masraflara karşılık gelen tutarların üzerine eklediği ve kâr olarak dile getirilecek olan bedel üzerinden genel oranda KDV hesaplamalıdır. Diğer taraftan ilgili masrafları Yağız A.Ş.'ye yansıtma faturası ile aynen aktarıırken bahsi geçen ek bedel için de genel oranda KDV ihtiva eden fatura düzenlemelidir. Bu iki işlem için tek fatura düzenlemesi durumunda ise işlemlerin muhteviyatını açık bir şekilde belirtmeli ve işlemlere karşılık gelen hesaplamalar anlaşılır olmalıdır.

İhtimal vi- Örneğin bir önceki ihtimalde bahsedilen bankanın tam mükellef kurum değil de Fas Mukimi dar mükellef bir banka olduğunu varsayarsak; ilgili kredi için BSMV haricindeki diğer hususlar bir önceki ihtimaldeki gibi olacaktır. Çünkü BSMV Türkiye mukimi banka ve sigorta şirketlerini kapsamaktadır. Dolayısıyla bu işlem için BSMV hesaplanmayacaktır. Ancak geri kalan bütün hususlar bir önceki ihtimalde yer aldığı gibi olacaktır.

3- SONUÇ

Grup şirketleri arasındaki finansman temini bir masraf aktarımı olmaması ve KDV Kanunu'nda yapılan hizmet tanımına uyması nedeniyle KDV'nin konusunu teşkil etmektedir. Dolayısıyla grup şirketleri arasında yapılan finansman temini işlemlerinde hesaplanacak olan faiz tutarları ve bu işlemler için alınacak ek bedeller üzerinden KDV hesaplanması gerekecektir. İlgili bedellerin Vergi Usul Kanunu'nun 229'uncu maddesinde tarifi yapılan, müteakip maddelerinde ise şekil ve nizam şartları belirtilen ölçülerde fatura düzenlemesi mecburidir. Diğer taraftan yurt içi ve yurt dışı finans kurumlarından temin edilen finans kaynaklarının başka şirketlere ya da kişilere aktarılması işlemi bahsi geçen hizmet tanımına girmemektedir. Bu nedenle de yapılan harcamaların gerçek sahibine aktarımı için fatura şekil ve nizamına uygun bir yansıtma faturası düzenlenmelidir. Yapılan bu masraflar da gerçek sahibinin uhdesine bırakılmalı ve KDV indirim mekanizmasından harcamaların gerçek sahibi yararlanmalıdır. Diğer taraftan yapılan aktarımın üzerinde bir bedel tahsil edilir ya da alacak kaydedi-

lirse, bu ek bedel üzerinden genel oranda KDV hesaplanmalıdır. Çünkü bu ek bedelin kaynağı yapılan aracılık hizmetidir.

KAYNAKÇA

- Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı. (30.12.2011). B.07.1.GİB.4.06.17.01-KDV-1-2010-14017-18-1198 Sayılı özelge.
- DEĞER, N. (2013). Masraf Aktarımında KDV Uygulamaları-II. Yaklaşım. 251. Ekim 2013.
- Gelir İdaresi Başkanlığı. (23.08.2011). B.07.1.GİB.0.06.49-010.01-16 Sayılı özelge.
- KIRIKTAŞ, İ. (2002). Masraf Aktarımlarında KDV Uygulaması. Yaklaşım. 119. Kasım 2002.
- Kocaeli Vergi Dairesi Başkanlığı (26.08.2011). B.07.1.GİB.4.41.15.01-KVK-2010/1-121 Sayılı özelge.
- MAÇ, M. (2004). Finansman Giderlerinin Yansıtılmasında KDV. Yaklaşım. 135. Mart 2004.
- PAMUK, İ., ÇELİK, H. Masraf Aktarımlarının KDV Karşısındaki Durumu. Mali Çözüm. 113. Ekim 2012.
- ŞİŞMAN, B. (2002). Kredi Aktarmalarında KDV Hesaplatılması Nasıl Vergi Planlama Aracı Haline Geldi? Yaklaşım. 118. 2002.